

Analýza výkonnosti srovnatelných správních obvodů obcí s rozšířenou působností v jednotlivých oblastech s využitím benchmarkingu

ORP Holešov

Zpracovatel:
Odborný tým Projektu

Tento výstup byl financován z prostředků ESF prostřednictvím Operačního programu
Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu ČR.

*Projekt Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správních
obvodů obcí s rozšířenou působností (číslo projektu: CZ.1.04/4.1.00/B8.00001)*

Úvod

Benchmarking představuje jednu z klíčových aktivit projektu Podpory meziobecní spolupráce. Výsledky benchmarkingu přináší důležitá východiska pro tvorbu strategií území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (dále jen SO ORP) a měly by být zohledněny v debatách o dalším rozvoji území ve vztahu k vybraným veřejným službám v oblastech školství, odpadového hospodářství a sociálních služeb.

Využití benchmarkingu je **spojené s analýzou dat** reprezentujících posuzované SO ORP. Shromážděná data pro vybrané indikátory nenesou bez provedení analýzy žádnou informační hodnotu.

Základem analýzy je uspořádání dat do logických celků a do souvislostí s tou oblastí, kterou chceme za pomoci benchmarkingu řešit. Dalším předpokladem analýzy je porovnávat porovnatelná data (např. srovnatelné SO ORP). Cílem vyhodnocování dat je pak **určení rozdílů (mezer) mezi vlastní výkonností a výkonností ostatních SO ORP**. Způsob vyhodnocení těchto rozdílů je již v rukou posuzovatele (analytika) - hodnoty dat za naše a další srovnatelná SO ORP lze např. uspořádat do tabulky, znázornit prostřednictvím grafu, nebo v neposlední řadě využít statistického zpracování dat). Tedy podstatou je určení:

- jaké hodnoty dosáhla v daném indikátoru nejlepší organizace,
- jaké hodnoty dosáhla v daném indikátoru naše organizace,
- jaký je rozdíl mezi těmito hodnotami ukazatelů.

Vedle toho lze data porovnávat s průměrnou hodnotou daného ukazatele v kraji nebo několika srovnatelných SO ORP. Průměrná hodnota bývá nejčastěji vyjádřena aritmetickým průměrem nebo tzv. mediánem (prostřední hodnota uspořádané číselné řady).

1. Základní charakteristika správního obvodu a metodika analýzy

SO ORP Holešov leží ve Zlínském kraji a tvoří 1 z 13ti správních obvodů (dále jen SO) tohoto kraje, jehož stručná charakteristika je dána následujícími údaji:

- rozlohou 133 km² 2. nejmenší;
- počtem obyvatel 21 499, z nichž 11 772 žije v jádrovém městě, je 4. nejmenší;
- počtem 19 obcí je zhruba středně velký.

Tabulka 1: Komparace vybraných SO ORP ve Zlínském kraji

Území SO ORP	Počet obcí	Počet obyvatel SO ORP	Počet obyvatel jádrové obce	Rozloha ORP v km ²
Holešov	19	21 499	11 772	133
Bystřice p. Hostýnem	14	15 716	8 398	164
Kroměříž	46	69 780	28 926	499
Otrokovice	10	34 721	18 327	112
Vizovice	16	16 802	4 691	146
Zlín	30	99 211	75 555	350
Průměr za kraj	24	45 207	20 497	305

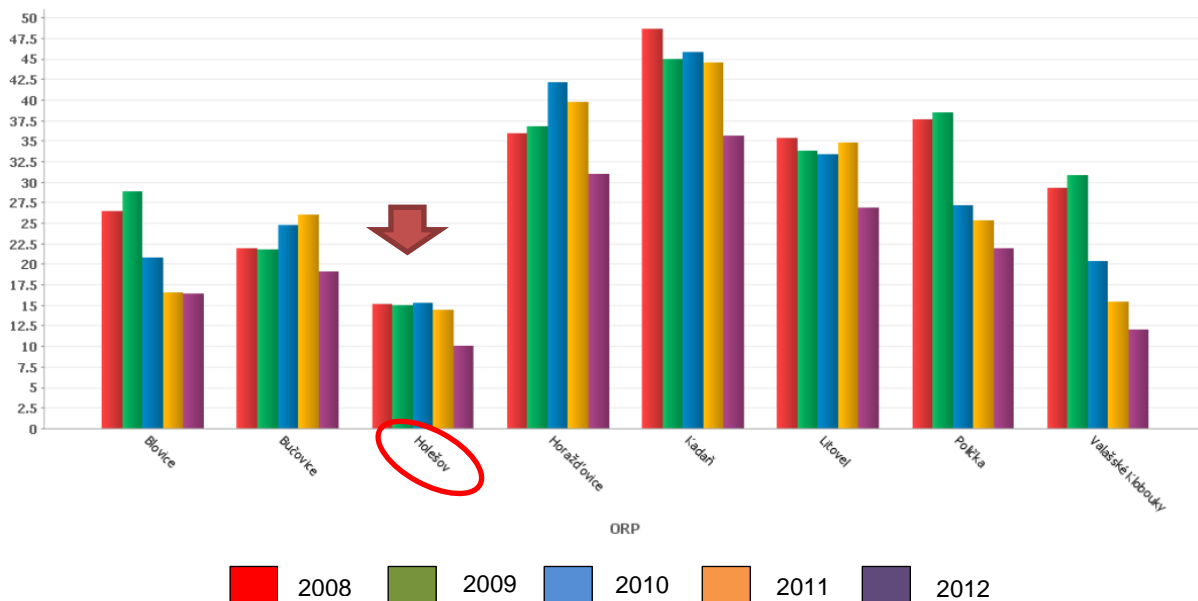
Pro benchmarkingové srovnání a formulování podstatných závěrů jsou důležité zejména hodnoty ukazatelů, které se výrazně odlišují od ostatních porovnávaných subjektů, tj. SO ORP. Proto bylo pro vzájemné srovnání použito více kritérií, aby byly zjištěny a vyzdvíženy významné diference v relevantních oblastech. Benchmarkingové srovnání bylo tedy provedeno jednak v porovnání s ostatními SO ORP Zlínského kraje a dále pak ve srovnání s podobně velkými SO (měřeno počtem obyvatel SO, počtem obcí SO a počtem obyvatel jádrového města):

- SO ORP s počtem obyvatel v intervalu 21.000 – 22.000 obyvatel (celkem 5 srovnatelných SO ORP: Dobříš, Hlinsko, Kravaře, Kuřim, Tanvald);
- SO ORP s počtem obcí ve správním obvodu 19 – 20 obcí (celkem 7 srovnatelných SO ORP: Blovice, Bučovice, Horažďovice, Kadaň, Litovel, Polička, Valašské Klobouky);
- SO ORP s počtem obyvatel jádrové obce 11.500 – 12.100 (celkem 5 srovnatelných SO ORP: Jeseník, Nový Bor, Uničov, Velké Meziříčí, Vlašim).

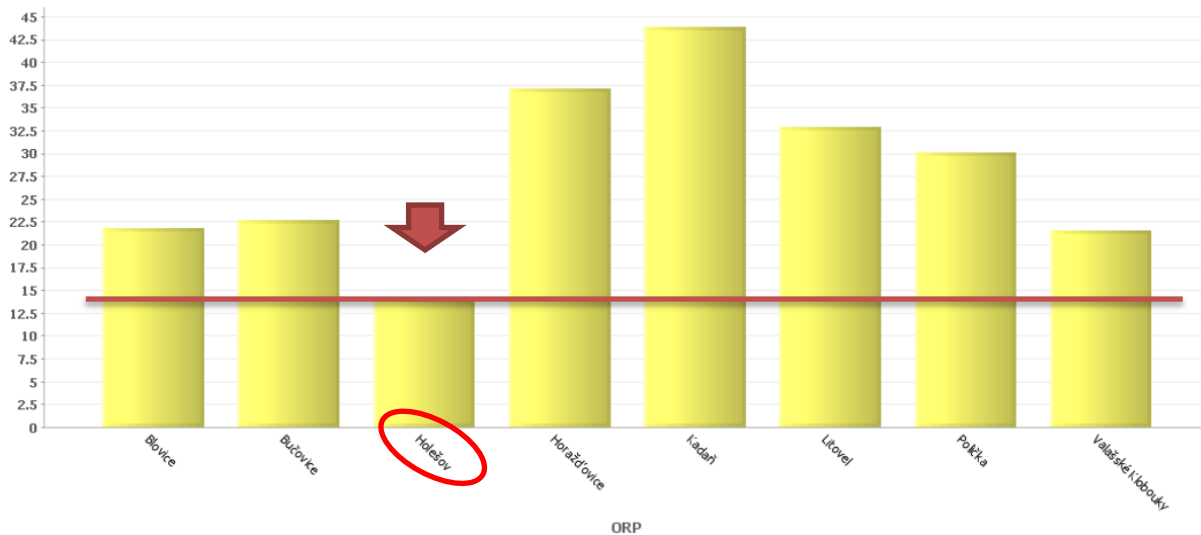
2. Ekonomická výkonnost

Mezi ekonomickými ukazateli je zajímavé se u SO ORP Holešov blíže podívat na **úroveň běžných výdajů na obyvatele**, která byla sledována mezi lety 2008 – 2012. Jejich výše odráží každodenní výdaje spojené s provozem, a jak je z níže uvedeného obrázku zřejmé, u holešovského obvodu byly z vybraných SO ORP vždy nejnižší. Stejně tak je tomu i u průměrné hodnoty za celé období – ca 14 tis. Kč/obyv. Celkově se pohybovaly v rozmezí 10,1 až 15,2 tis. Kč/obyv. Viz obr. č 1 a 2. K analogickým závěrům lze dospět i při komparaci dle kritéria počtu obyvatel.

Obrázek 1: Běžné výdaje vybraných SO ORP (kritérium: počet obcí v SO ORP 19 – 20) na obyvatele v období 2008 – 2012 (v tis. Kč)

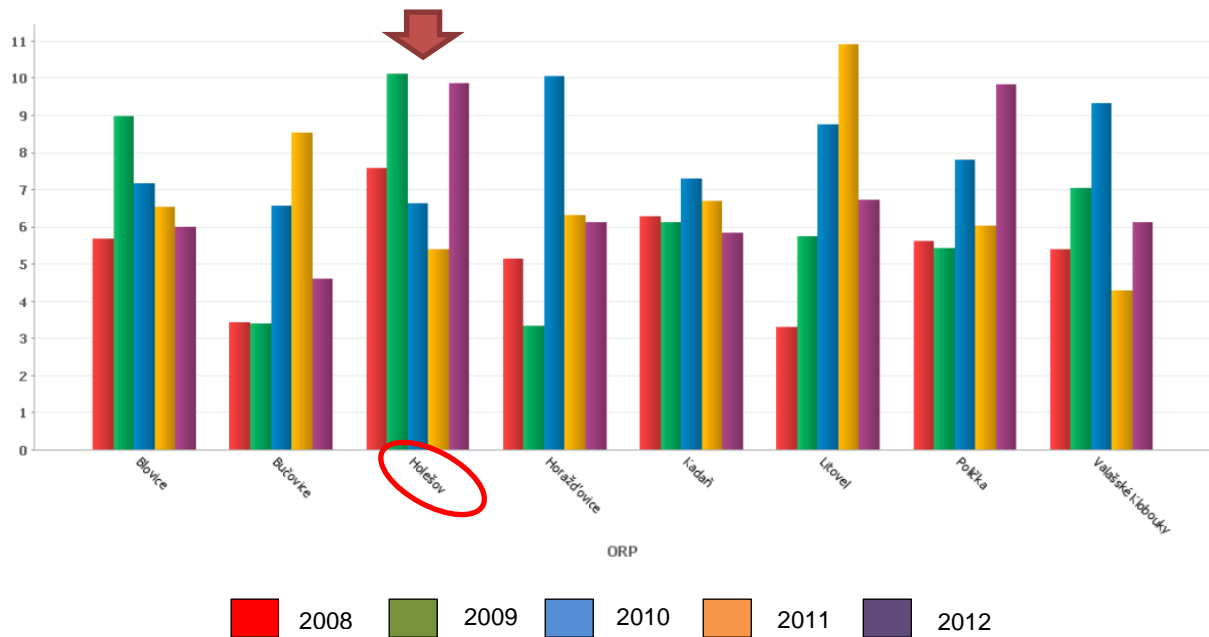

Obrázek 2: Průměrné běžné výdaje vybraných SO ORP (kritérium: počet obcí v SO ORP 19 – 20) na obyvatele v období 2008 – 2012 (v tis. Kč)

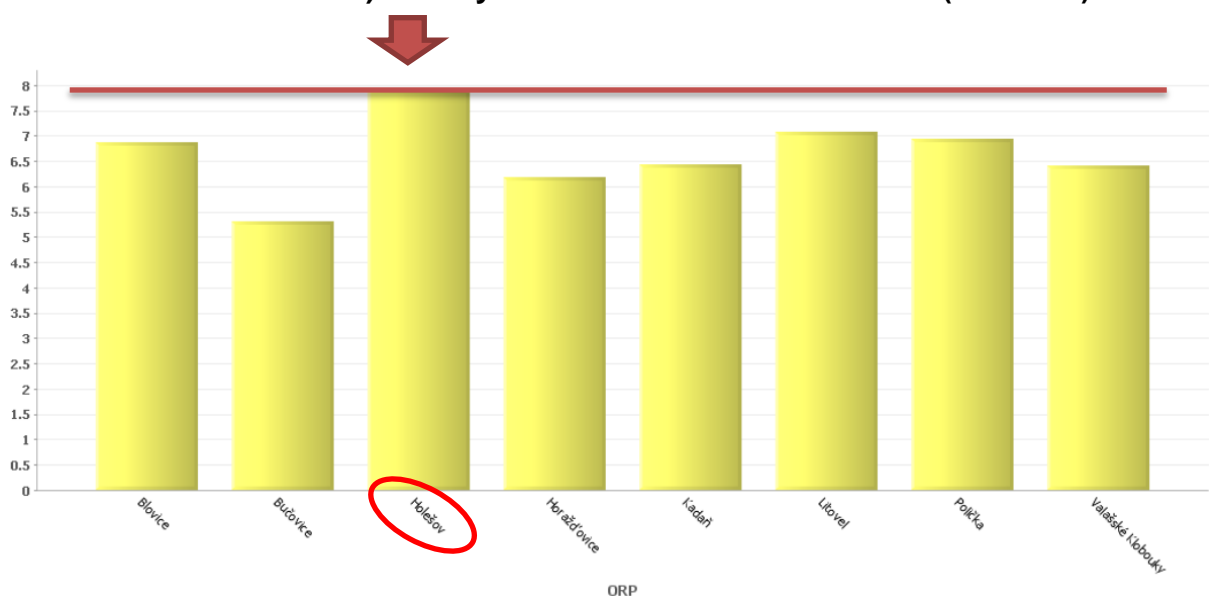

Další zajímavý pohled přináší srovnání **kapitálových výdajů na obyvatele**. Jejich výše odráží investiční akce obvodů, u holešovského obvodu patřily tyto výdaje oproti běžným výdajům k nejvyšším (v letech 2008-9 a 2010 byly zcela nejvyšší). Potvrzuje to i jejich průměrná úroveň 7,9 tis. Kč/obyv. (na grafu je zvýrazněna červenou linií). Viz obr. 3 a 4.

Obrázek 3: Kapitálové výdaje vybraných SO ORP (kritérium: počet obcí v SO ORP 19 – 20) na obyvatele v období 2008 – 2012 (v tis. Kč)

Obrázek 4: Průměrné kapitálové výdaje vybraných SO ORP (kritérium: počet obcí v SO ORP 19 – 20) na obyvatele v období 2008 – 2012 (v tis. Kč)

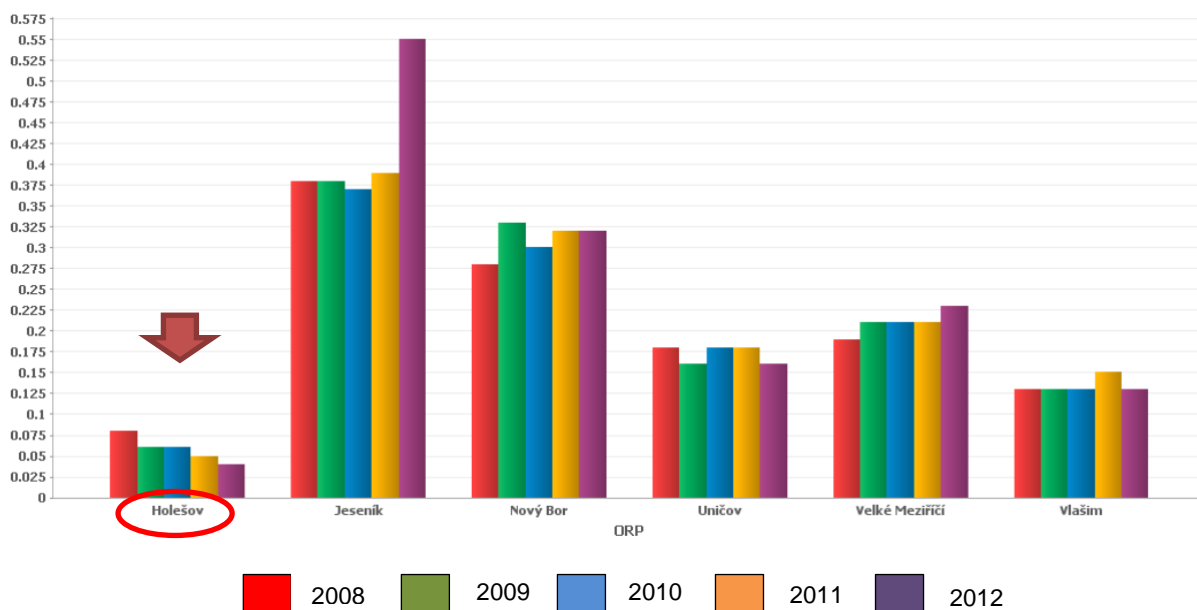

Projekt Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (číslo projektu: CZ.1.04/4.1.00/B8.00001)

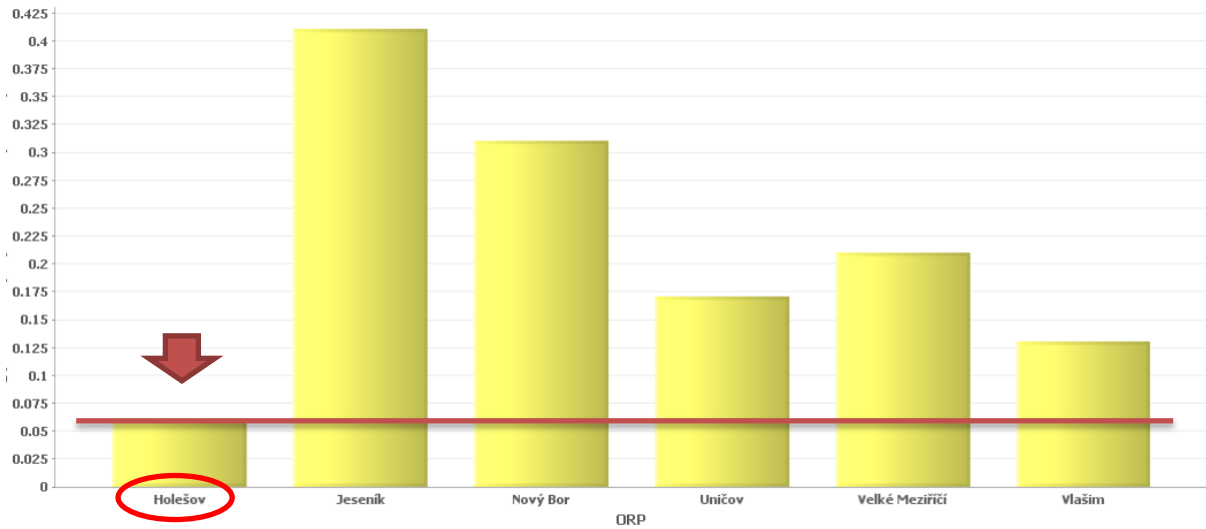
3. Sociální služby

Z pohledu sociálních služeb je na místě vyzdvihnout zejména srovnání **běžných výdajů na obyvatele**, tj. nákladů, které odráží každodenní provoz. Z níže vloženého grafu je zřejmé, že SO ORP Holešov dosahoval ve sledovaném období absolutně nejnižších hodnot z vybraných SO ORP s přibližně stejnou velikostí jádrové obce. Celková průměrná hodnota za sledované období je 0,06 tis. Kč/obyv./rok a v úhrnu se tyto výdaje pohybovaly v rozmezí 0,04 – 0,08 tis. Kč/obyv. Viz obrázky č. 6 a 7.

Obrázek 5: Běžné výdaje obcí ve vybraných SO ORP (kritérium: velikost jádrové obce 11.500 – 12.100 obyv.) na sociální služby v období 2008 – 2012 (v tis. Kč/obyv./rok)

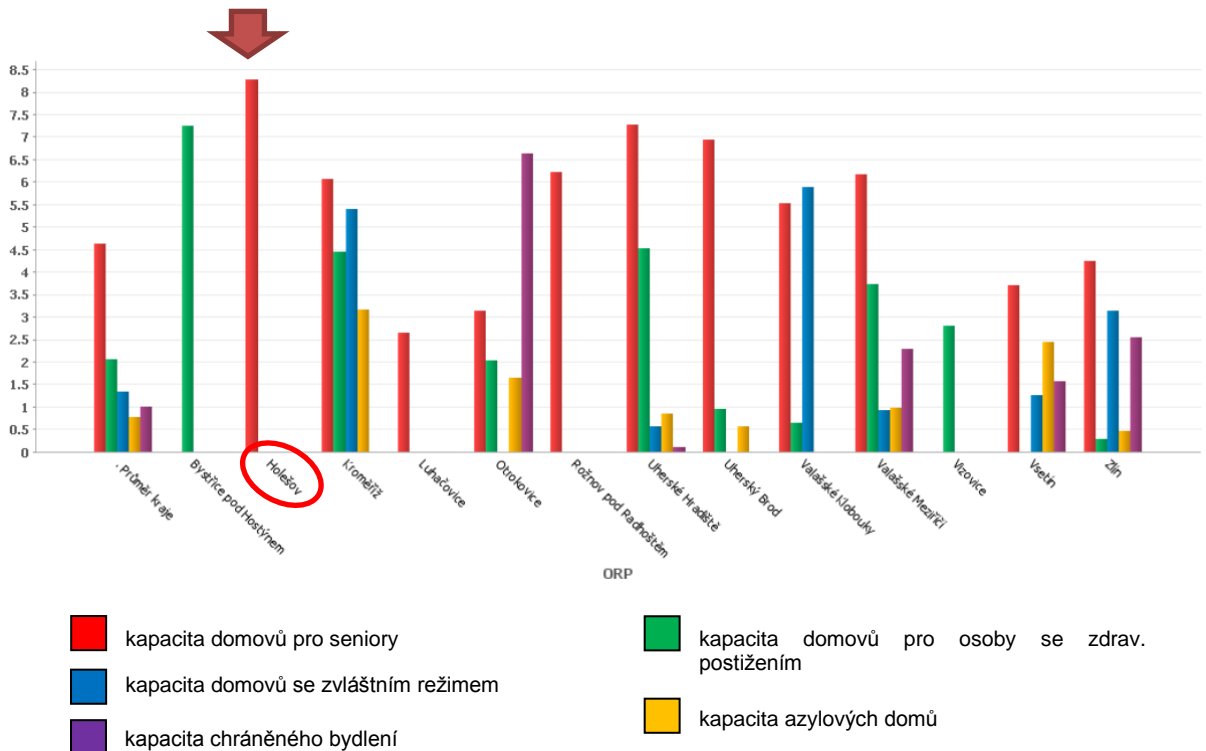

Obrázek 6: Průměrné běžné výdaje obcí ve vybraných SO ORP (kritérium: velikost jádrové obce 11.500 – 12.100 obyv.) na sociální služby v období 2008 – 2012 (v tis. Kč/obyv./rok)

U sociální problematiky je ještě vhodné zmínit srovnání **kapacity jednotlivých zařízení sociálních služeb** SO ORP Zlínského kraje. SO ORP Holešov vykazuje kapacitu pouze u domovů pro seniory, ta je však v krajském srovnání nejvyšší: 8,3 na 1.000/ obyv.

Obrázek 7: Kapacita v jednotlivých zařízeních sociálních služeb ve vybraných SO ORP (kritérium: SO ORP Zlínského kraje) na 1.000 obyvatel

4. Závěrečné shrnutí

SO ORP Holešov	
základní charakteristika	<p>ve Zlínském kraji je správní obvod ORP Holešov:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozlohou 2. nejmenší • počtem obyvatel 4. nejmenší • počtem obcí je zhruba středně velký
ekonomická výkonnost	<p><i>v rámci benchmarkingu SO ORP</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • nízké běžné výdaje na obyvatele • vysoké kapitálové výdaje na obyvatele
sociální služby	<p><i>v rámci benchmarkingu SO ORP</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • nízké běžné výdaje na sociální služby na obyvatele • vysoká kapacita domovu pro seniory

Použité zdroje: Ministerstvo financí ČR
Český statistický úřad